

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

[TLP-WHITE]

Ниво 0

ПРОТОКОЛ

София, 13.12.2022 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия

Днес, 13.12.2022 г. от 10:01 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членът на Комисията Благой Голубарев и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Общественото обсъждане беше излъчено в реално време чрез интернет страницата на Комисията.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 346 от 08.12.2022 г., т. 2, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката.

Проектът на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия е изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Радостина Методиева, Радослав Райков, Силвия Петрова.

Съгласно решение на КЕВР по Протокол № 346 от 08.12.2022 г., т. 2, е осигурена и възможност за дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-13-41-1083/08.12.2022 г. като заинтересовани лица са поканени „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „ТЕЦ Бобов дол“ АД.

Заявил присъствено участие в общественото обсъждане е:

- г-н Венцислав Марков – търговски директор в „Национална електрическа компания“ ЕАД.

Заявил участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype е:

- г-н Николай Илиев – заместник-директор „Финанси и бюджет“ в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „ТЕЦ Бобов дол“ АД не са заявили присъствено участие или дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

За участие в заседанието са се записали от страна на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД: г-н Николай Илиев – заместник-директор „Финанси и бюджет“, като той ще представи по канала за комуникация Skype становището на „ЕСО“ ЕАД и присъствено становището на „Национална електрическа компания“ ЕАД ще представи г-н Венцислав Марков, който е търговски директор на дружеството. Това са записаните участници, независимо, че са поканени и други енергийни дружества, но те не са се отзовали. Уважаеми колеги, започваме. Моля, връзка по Skype с г-н Николай Илиев - заместник-директор „Финанси и бюджет“ към „ЕСО“ ЕАД.

Служител от КЕВР потърси г-н Николай Илиев – заместник-директор „Финанси и бюджет“ в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Г-н Илиев, здравейте!

Николай Илиев – заместник-директор „Финанси и бюджет“ в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД:

Здравейте, г-н Председател!

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Моля Ви, съгласно процедурата, която отлично познавате, защото Вие, както и г-н Марков, сте един от традиционно участващите в публичните обсъждания и в открити заседания в определени случаи, да представите становището на „ЕСО“ ЕАД по проекта на решение, изготвен от работна група на Комисията относно определяне на пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. Заповядайте, г-н Илиев.

Николай Илиев – заместник-директор „Финанси и бюджет“ в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, ние се запознахме с доклада и предложенията на Комисията, и с доводите, които са изложени и в голяма част от тях ние сме солидарни, особено що се отнася до въвеждането на единна цена и за необходимата доза предпазливост е от необходимия анализ, който следва да се извърши след няколко месечно въвеждане на 15-минутния сетълмент. В тази част ние сме абсолютно солидарни с Комисията, но що се отнася до определянето на пределната цена, както вече сме заявили в някои от нашите писма, тази пределна цена, особено когато е толкова ниска, създава сериозни проблеми при регулирането, специално при регулирането от страна на ЦДУ, тъй като търговските участници, при положение, че цената на отрицателния небаланс в повече от 50% от случаите се получава, че е по-ниска от борсовата, да кажем за м. ноември при средна месечна цена от 430 лв. на борсата, средната цена на недостига е 390 лв. По този начин търговските участници са стимулирани да останат в по-голям отрицателен небаланс и това довежда до това, че

диспечерите са принудени да активират мощности, с които да изчерпват така ценните ни водни запаси. Тази тенденция вече съществува от почти шест месеца. Поради тази причина нашето мнение е, че тази пределна цена не може да бъде на това ниво и, разбира се, освен това ние имаме предвид, че страната ни е поела някакъв ангажимент тези пределни цени да отпаднат или поне да се изравнят с европейските в рамките на текущата година. Нашето подробно становище ще изложим в писмен вид в законоустановения срок. Благодаря Ви за вниманието!

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Илиев! В края на заседанието ще дам думата, разбира се, на г-н Пламен Младеновски. Той ще коментира Вашето изявление. Да, прав сте. При 430 лв., балансиращата цена е 390 лв. – цена за недостиг. Минаваме към становището на „Национална електрическа компания“ ЕАД г-н Венцислав Марков - търговски директор към „НЕК“ ЕАД. Г-н Марков, имате думата.

Венцислав Марков – търговски директор в „Национална електрическа компания“ ЕАД:

Благодаря г-н Председател, уважаема Комисия, колеги, и ние се запознахме, „Национална електрическа компания“ ЕАД, с доклада за пределни цени и както пише в доклада запазени са принципите от предходни пъти, когато се е определяла тази цена, така че най-вероятно ще кажа тук и доводи, които сме чували и предишни пъти, а и голяма част моите забележки ще се припокриват с това, което каза г-н Николай Илиев. Като първата, както много пъти сме казвали, при работещ балансиращ пазар вече ЕСО провежда търгове за резерв, за услуги. Смятаме, че отпадането на пределната цена е вече абсолютно необходимо, тъй като пазарът е достатъчно работещ. Не знам какво повече трябва да стане с пазара, за да няма пределна цена.

Второ, тази цена, която е добавка, която е от 100 лв., беше въведена, когато цената на борсата беше на нива около 70 - 100 лв., т.е. тя беше два пъти по-голяма от цената на борсата. В момента нивата на борсата, средната цена е над 400 лв., 500 дори бих казал, така че тази цена 100 лв. някак си не звучи стряскаща, а тя е база за определяне за цената за недостиг. Това е според мен една от причините цената за недостиг в много от часовете да е по-ниска от цената за пазара „ден напред“, което естествено извъртава пазара и това, което каза г-н Илиев, се случва и много от участниците стоят в умишлен недостиг, след което се активират мощности. В случая наши мощности се активират, което финансово не е лошо за нас, но наистина се харчи воден ресурс в момента.

И третата ни основна забележка, която и друг път съм казвал е: цената за регулиране надолу и конкретно за регулиране надолу на ПАВЕЦ, тъй като технологията на работа на ПАВЕЦ не като технологията на работа на ТЕЦ, т.е. не спестява едно гориво, както спестява ТЕЦ, когато си намали производството, а се изисква механизъм за качване на водата и после активирането. Това, което е с технологични загуби около 30%. И може би това, което искам да кажа по първата тема, че стойки в резерв едно съоръжение си заслужава да бъде в този режим на работа при тази добавка от 100 лв., ако над 60% от случаите се активира, защото иначе по-целесъобразно и оправдано финансово е да участва на пазара на борсата. В момента в първите 10 месеца на тази година активирането на ТЕЦ-те от „Марица Изток - 1“ и „Марица Изток - 3“, може би така е и с другите, е било в около 42% от случаите, т.е. не е по-добре да стоиш в резерв, отколкото да участваш на пазара, така че при увеличаване на тази надбавка от 100 лв. и тази несправедливост би се премахнала. Благодаря за вниманието! Надявам се, че ще уважите нашите доводи.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Г-н Марков, нещо, което преди това г-н Илиев го спомена. Имате двуседмичен срок, в който съм убеден, че както Вие, така и ЕСО ЕАД ще представят писменото си становище. Колкото по-рано, толкова по-добре, защото имате изразени позиции и няма нужда да чакате две седмици, за да има време работната група да ги отрази в своята финална обяснителна записка към проекта на решение. Обръщам се към г-н Младеновски, към цялата работна група, разбира се. Г-н Младеновски, чухте становищата на „ЕСО“ ЕАД и „НЕК“ ЕАД. Моля, ако имате отношение да го изразите.

II. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми г-н Голубарев, уважаеми г-н Марков, г-н Илиев, първо, по отношение на изразеното от г-н Илиев и г-н Марков несъгласието с определянето въобще на пределни цени. Неведнъж сме го споменавали тук, че пределните цени, които Комисията определя са в резултат на законово задължение, така че Комисията няма как докато съществува разпоредбата в закона да спре да определя пределни цени. Ако, както спомена г-н Марков, е поеман ангажимент от държавата към Европейската комисия относно дерегулацията на този пазар и спирането от страна на Комисията на определянето на пределни цени и работенето на пазара с маргинални такива, тогава би следвало да се измени ЗЕ. И тогава Комисията, естествено, ще спре да изпълнява това свое правомощие към момента, но то е задължително, тъй като е записано ясно, че ежегодно определя пределни цени. Въпреки че сега, в момента, в които се намира пазарът, а именно балансиращият пазар на реформиране: с редицата реформи, които бяха направени лятото с преминаването на 15-минутния интервал, с графициите на регулиращите мощности и т.н. Все пак Комисията трябва да изпълни своето задължение да определи тази година пределни цени, именно като запази старите.

По отношение на асиметрията, която се получава в момента на ценовите нива на балансиращия пазар, а именно идеята е да корелират с борсовите цени, но в посока нагоре. Причината далеч не е ниската надбавка от 100 лв., която действително към настоящия момент е ниска. След това ще дам и аргументи защо трябва да се запази такава. Причините са в старата методика за балансиране. На всички са ясни причините, а не в старата, но все пак, както каза и г-н Илиев, все пак трябва малко повече данни, за да натупаме за работата на балансиращия пазар с 15-минутния интервал на сетълмент, за да сме сигурни в приемането на едно или друго изменение в Методиката, тъй като все пак тук говорим за огромни финансови потоци и са необходими симулации с реални данни.

По отношение на това, че казах, че действително е ниска надбавката. Да, когато тя беше определена на 100 лв. наистина цената на борсата беше и тя около 100 лв., така че идеята беше цената за недостиг да е наказателна цена, но всички са съгласни, че в настоящия момент на повишени енергийни цени и огромно повишение (инфлация) допълнително да увеличаваме тежестта върху клиентите, която ще бъде прехвърлена от търговците с увеличени разходи за балансиране, все пак не мисля, че е правилен моментът. Всичко това с тези по-ниски цени, които се получават спрямо борсовите ще бъде изчистено с приемането на новата Методика, която, както коментирахме и на самото заседание, мисля, че към първо полугодие на 2023 г., т.е. буквално след около месец-два би следвало да бъде въведена и по този начин ще се избегне именно това умишлено стоене в недостиг от пазарните участници, което е оправдано. За миналия месец, както спомена г-н Илиев, мисля, че в повече от 1800 интервала от 2800 цената за недостиг е по-ниска от съответно борсовата цена, но действително с въвеждането на 15-минутния интервал тази разлика се намали. Не е вече около 100 лв., както беше до момента, а около 40 лв. е разликата само, така че все по-непривлекателна става тази тактика, която са възприели търговските участници.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Младеновски! При това положение, колеги, изчерпахме списъка на участниците, чухме становището на ръководителя на работната група. Преди да закрия заседанието, две съобщения. Едното го казах и все пак ще го повтора: 14-дневен е срокът не само за участниците в днешното обществено обсъждане, но всички други лица, които са заинтересовани, могат да подадат своите писмени становища в Комисията за енергийно и водно регулиране, за да бъдат разгледани и отразени по определен начин, приети или отклонени от работната група, респективно след това подложени и като цяло проектът на решението на заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране. Второто, обявявам и самото закрито заседание. Като се има предвид, че 14 дни следват за подаване на становища, закрито заседание го насрочвам за 30.12.2022 г., с оглед въвеждането на пределните цени от 01.01.2023 г.

Благодаря Ви, г-н Марков! Хубав и ползотворен ден Ви желаем от името на Комисията!

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-13-41-1083/08.12.2022 г. - покана до заинтересованите лица относно проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:**ПРЕДСЕДАТЕЛ:**

.....

Б. Голубарев**ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ****ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:****РОСИЦА ТОТКОВА**

Протоколирал:

И. Зашева – главен експерт